

Trekwegen van in Nederland geringde vogels (Goudplevier *Pluvialis apricaria*)

B. J. Speek

Door in het wild levende vogels te merken kan men veel van hun doen en laten te weten komen. In 1911 werd in Nederland begonnen met het ringen van vogels voor wetenschappelijk onderzoek. De opzet was om na te gaan waar de vogels heen trokken. Later bleek dat ook sterfte, doodsoorzaken, gezinsverband, trouw aan broedgebied en winterkwartier e.d. door het ringen van vogels konden worden onderzocht.

Bij het bestuderen van de trek kan men op een geografische kaart de plaatsen aangeven waar de vogels zijn teruggemeld. Daardoor krijgt men een indruk van de ligging van het broedgebied en het winterkwartier. Ook de trekweg tussen die gebieden is enigszins te zien. Een nauwkeurige bepaling van de trekwegen is op een dergelijke kaart echter niet mogelijk, omdat de individuen een grote spreiding vertonen. Op deze wijze kan men trekwegen van verschillende groepen vogels ook niet met elkaar vergelijken.

Dr. A. C. Perdeck, hoofd van de afdeling Vogeltrekstation van het Instituut voor Oecologisch Onderzoek te Arnhem, heeft echter een manier gevonden om de trekwegen van diverse groepen vogels wel te kunnen vergelijken. Hij heeft daartoe een computerprogramma ontwikkeld, waarmee de gemiddelde trekweg van een groep vogels berekend kan worden. Wordt deze gemiddelde trekweg op een kaart uitgezet dan zien we niet alleen wáár de vogels zich bevinden, maar ook wannéér ze daar zijn.

Het Vogeltrekstation opent met dit artikel een serie bijdragen over gemiddelde trekwegen. We stellen ons voor steeds gelijktijdig twee kaarten te publiceren. Op de ene geven we alle plaatsen aan waar de vogels zijn teruggemeld; op de andere kaart is de gemiddelde trekweg getekend. In die trek-

weg komen stippen voor. Zo'n stip geeft de eerste dag aan van de maand, die naast die stip staat. Het grote kruis op de kaart geeft de gemiddelde ringplaats aan van de desbetreffende groep vogels.

De kaarten zijn getekend in de Mercatorprojectie. Deze projectie wordt dikwijls gebruikt bij navigatie, omdat kompasrichtingen altijd rechte lijnen zijn.

Als eerste voorbeeld in de serie nemen we Goudplevieren (*Pluvialis apricaria*), die als volgroeide vogels in Nederland werden geringd.

Van 1911–1976 werden er in Nederland 17.799 Goudplevieren geringd, waarvan er 832 werden teruggemeld. Dat is 4,7%.

Figuur 1 laat zien in welke maanden die 832 vogels werden geringd. Goudplevieren zijn in de herfst dus ongeveer 6 maanden

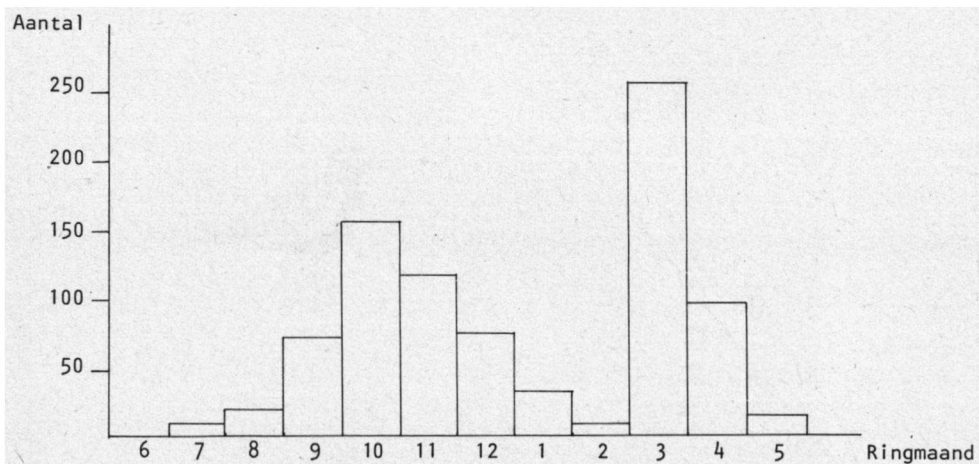

Fig. 1. Verdeling van 832 teruggemelde Goudplevieren naar de maand van ringen.

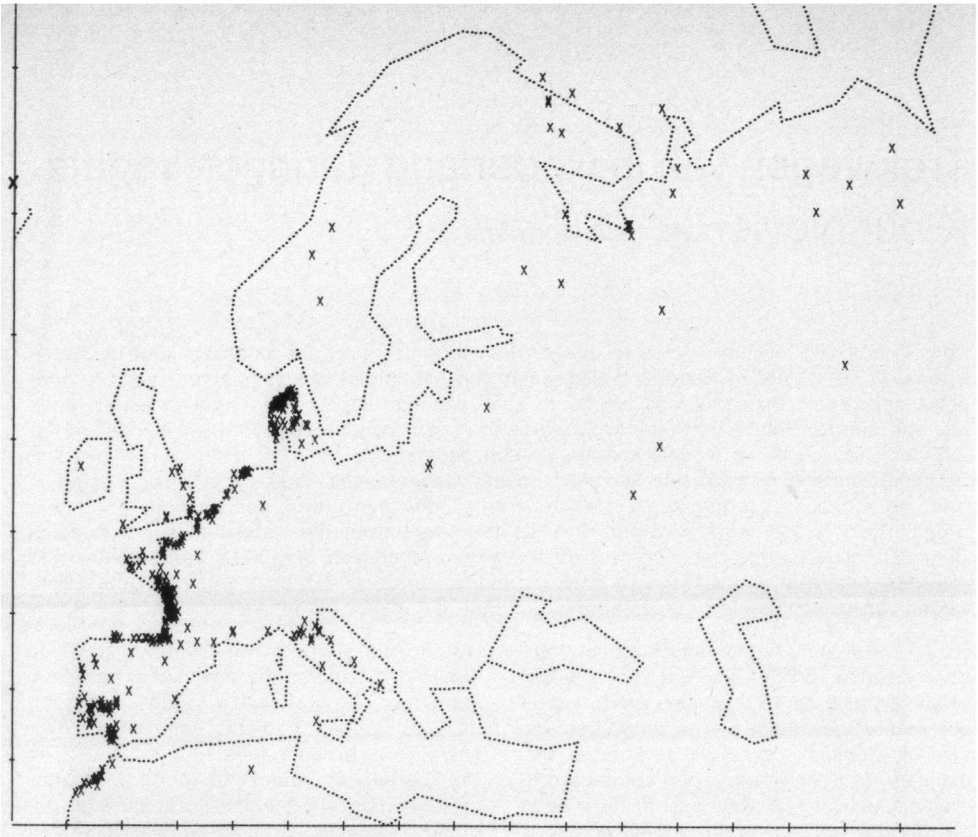
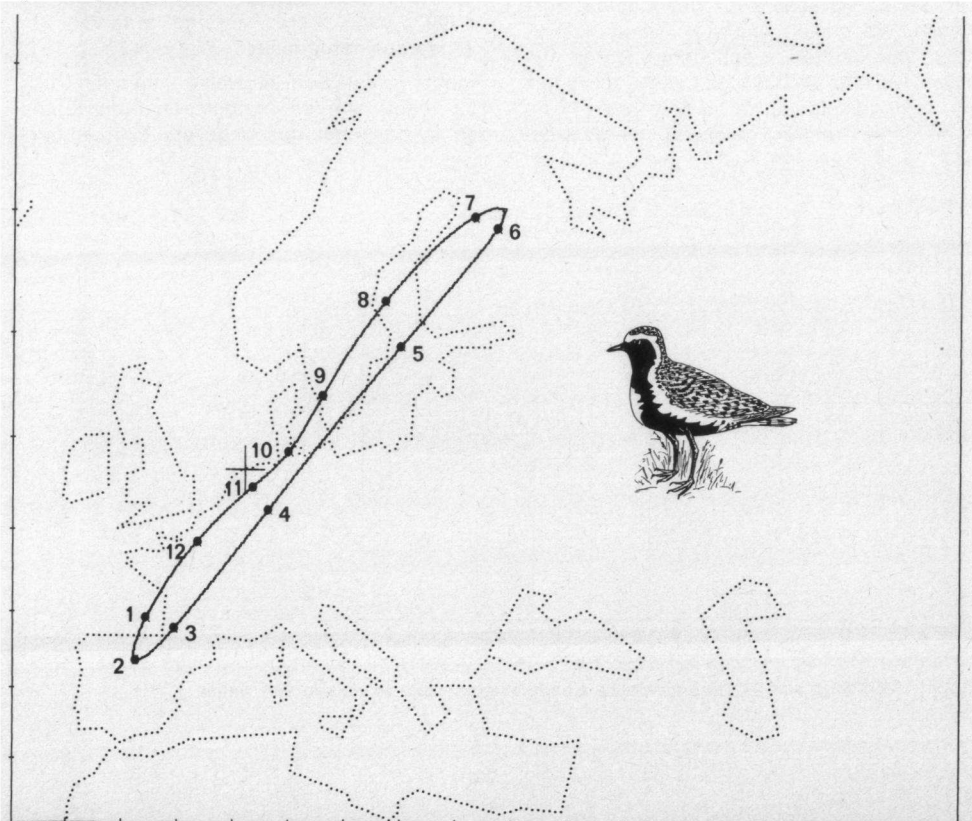

Fig. 2. Plaatsen waar de 414 Goudplevieren zijn geschoten, die in Nederland als volgroeide vogels werden geringd.

Fig. 3. De gemiddelde trekweg van 414 Goudplevieren, die in Nederland als volgroeide vogels werden geringd en door jagers werden geschoten.

+ = de gemiddelde ringplaats
 ● 1 = 1 januari, ● 2 = 1 februari enz.

Goudplevier, Waal en Burg, Texel, 24 augustus 1974.

Foto: Frits van Daalen.

in ons land aanwezig. De terugtrek in het voorjaar duurt slechts 2 maanden. Voor de beide kaarten gebruikten we slechts de 414 terugmeldingen van Goudplevieren, die geschoten waren.

Figuur 2 geeft de plaatsen weer waar de plevieren zijn geschoten. Dit gebeurde vooral in Noord-Denemarken, in het zuidwesten van Frankrijk en in het zuidwesten van Spanje. Deze groep Goudplevieren overwintert tot in Noord-Afrika en trekt in het voorjaar terug naar Noorwegen, Finland en Noord-Rusland. De ene terugmelding op

IJsland is niet afwijkend. De vogel werd daar op 18 juni geschoten. Volgens de Atlas van Europese Vogels van prof. dr. K. H. Voous (1960) is IJsland het meest westelijke deel van het broedgebied van de Goudplevier.

Figuur 3 geeft aan waar deze Goudplevieren zich gemiddeld bevonden van dag tot dag. Merk op, dat de terugtrek vrijwel in een rechte lijn verloopt. Dit betekent, dat de vogels tijdens de voorjaartrek een vaste kompaskoers aanhouden.

- B. J. Speek, Instituut voor Oecologisch Onderzoek, afdeling Vogeltrekstation, Kemperbergerweg 67, Arnhem.

Goudplevier, Schiermonnikoog, 23 oktober 1975.

Foto: Eric Bos.

